

høvet paa en bedre og fyldigere Maade, end jeg vilde have set mig i Stand til at gjøre det. Da den ærede Ordfører for Forslagsstillerne anbefalede Forslagene, noterede jeg netop, at han ansøgte, at man ikke siden 1849 — jeg tror nok, det var Karstallet — havde brugt en saadan Betegnelse som den, der nu bruges i Lovforslaget om Udelukkelse fra en vis Nydelse paa Grund af Straffearbejde. Jeg vil minde om, at den Lov, som vi i dette Dieblisk forhandle om at ændre, nemlig Loven af 1851, har det samme Udtryk, og det er altsaa efter 1849. I Loven af 9de April 1851 ville de Herrer under § 7 Nr. 5 blandt de Omstændigheder, som berøve en Pensionist den Pension, som er tilstaaet ham, ogsaa finde følgende: „naar der overgaar ham for Forbrydelser Dom paa Hæren eller til offentligt Arbejde“. Der er altsaa det samme Udtryk: „offentligt Arbejde“ blevet brugt. Ligeledes forholder det sig med Børnepligtsloven, hvor det jo udtrykkelig er Strafearbejde, idømt efter det 15de Aar, som udelukker fra den Hæren at kunne gjøre Tjeneste i Hæren eller Flaaden. Det forekommer mig egentlig at være et Sammenligningspunkt, som ikke er ganske uden Betydning, det forekommer mig at være en ganske naturlig Tanke, at den samme Forseelse og den samme Straf, som udelukker fra al Tjeneste i Hær og Flaade, ogsaa udelukker fra at nyde den Pension, og Invalideforsørgelse — vi komme jo siden til dette Spørgsmaal — som er tilstaaet paa Grund af Tjenesten i Hæren. Jeg skal ikke benegte Muligheden af, at offentligt Strafearbejde kan idømmes for Forseelser, som ikke kunne siges at være i og for sig vanærende; det skal jeg villig indrømme. Men jeg mener, at i saa Tilfælde ere disse Forseelser af en saa alvorlig Beskaffenhed og ere saa truende for Samfundet, saa at der vel af Hensyn dertil kunde finde en saadan Bestemmelse Sted. Jeg fraraader det ærede Thing at følge de ærede Forslagsstillere i dette Punkt.

Bajer: Jeg beklager, hvis jeg skalde have udtrykt mig saa uheldig, som om der ikke siden 1849 skalde være vedtaget nogen Lov med en saadan Betegnelse som den nævnte. Jeg husker ikke npiagtig, hvad jeg sagde, men jeg har liggende for mig mine Udtalelser fra denne Sags 1ste Behandling, da jeg omtalte den „Sætning, som mere og mere synes at gjøre sig gjældende i vor Retsudvikling, at det ikke er Straffen, men Handlingen, som vanæver“. Det har i alt Fald været min Mening, at det er et Begreb, som —

saavidt jeg kan skjønne — er i Færd med at arbejde sig fremhos os; for hvor lang Tid siden det begyndte, veed jeg ikke, men i alt Fald kjender jeg det naturligvis nærmere fra den meget bekendte Paragraf i Balmgloven, nemlig § 2. Jeg vilde satte Pris paa, at man ikke vendte om paa denne Vej, fordi jeg synes, det er en smuk Tanke, som ligger i den Grundsetning, at det ikke er Straffen, men Handlingen, som er vanærende. Paa den anden Side forekommer det mig, for saa vidt jeg har opfattet vor nyere Straffelov, at Straffene ere blevene ligesom mere ombytkelige, ligesom Penge kunne byttes med hinanden. Efter de tidligere Begreber var Bænd- og Brødsstraf vanærende, og der er Mange, som endnu have en saadan Opfattelse; men det kan man vel dog ikke i og for sig sige efter vor nyeste Lovgivning. Jeg vil derfor satte Pris paa, at Endringsforslaget under Nr. 1 bliver vedtaget som en Protest mod, at man vender tilbage til den tidligere Opfattelse. Der er imidlertid en anden Ting, som jeg ikke har nævnt før, men som i hvert Fald har havt nogen Indflydelse paa min Mening om denne Sag, og det er, at det forekommer mig, at man ved de Straffe, som man dikterer, skal søge saa udelukkende som muligt alene at træffe den Skyldige og derimod indrette Straffen saaledes, af den saa lidt som muligt gaar ud over de Ukyldige. Naar vi tænke os det Tilfælde, at en Mand i en saadan Stilling, som her er Tale om, bliver idømt Strafearbejde — lad os antage for en ikke vanærende Handling — og derfor mister Pensionen, saa gaar det ikke alene ud over ham derved, at det er en indirekte Hødestraf, men tillige ud over Andre, mod hvem han har Forsørgelsespligt. Det er ogsaa et Hensyn, som er bestemmende for mig, og hvorfor jeg synes, at man skalde lægge det mildeste Udtryk ind i Loven. Jeg beklager, at det ærede juridiske Medlem ved Siden af mig (Rimestad) ikke synes at være meget tilbøielig til at være enig med mig i det Hele taget i begge Forslag. Da Tanken i begge Forslag dog er den samme, forekommer det mig underligt, at han ikke desmindre kan være tilbøielig til at stemme for Forslaget under Nr. 2, men ikke vil stemme for Forslaget under Nr. 1.

Finantsministeren (Estrup): Det ærede Medlems Argumentation gaar ud paa, at, da man kan idømme Strafearbejde for Handlinger, der ikke i og for sig ere vanærende, saa bør Strafearbejde ikke nævnes her i § 5 Nr. 5 som udelukkende fra Pension. Men det forekommer